

pomoce edukacyjne dla maturzystów

odpowiedzi

**MUZEUM
PANA
TADEUSZA
OSSOLINEUM**

1.

Traktat Północnoatlantycki podpisano 4 kwietnia 1949 roku. Był to sojusz wojskowy zawarty pomiędzy dwunastoma krajami Europy Zachodniej i Ameryki Północnej, który u zarania swych dziejów miał zapewnić państwom członkowskim NATO obronę przed ewentualnym atakiem Związku Radzieckiego i jego państw satelickich. Po II wojnie światowej Związek Radziecki realizował własną politykę ekspansji na zachód, podporządkowując sobie kolejne państwa. Ekspansjonizm ZSRR był realnym zagrożeniem dla ładu światowego ustalonego po zakończeniu II wojny światowej. Bardzo ważnym zapisem traktatu północnoatlantyckiego był artykuł 5 zobowiązujący wszystkie państwa członkowskie do pomocy militarnej w razie agresji na jedno z nich. W późniejszych latach do sojuszu dołączały kolejne państwa świata zachodniego.

Członkostwo PRL w NATO nie było możliwe, ponieważ po II wojnie światowej Polska znalazła się w strefie wpływów Związku Radzieckiego, w tzw. bloku wschodnim. Od 1955 roku Polska była członkiem Układu o Przyjaźni, Współpracy i Pomocy Wzajemnej zwanego inaczej Układem Warszawskim, czyli sojuszu militarno-politycznego pod przewodnictwem ZSRR, który powstał w odpowiedzi na utworzenie NATO. Wspomniany układ ujednolicił politykę obronną oraz zagraniczną państw członkowskich z polityką prowadzoną przez Związek Radziecki, co w praktyce sankcjonowało pełne uzależnienie tych państw od ZSRR. Siły zbrojne państw Układu Warszawskiego, w tym Polski, były wykorzystywane przez ZSRR w konfrontacjach z Zachodem.

2.

Polska rozpoczęła starania o przystąpienie do NATO w 1989 roku. Integracja z Zachodem nie była jednak prostą sprawą, ponieważ mimo demokratycznych przemian ustrojowych, w Polsce nadal istniała sieć dawnych powiązań militarnych. Polska dyplomacja działała na kilku frontach. Z jednej strony wywierano nacisk na ZSRR w sprawie wyprowadzenia wojsk radzieckich z Polski i zerwania Układu Warszawskiego. Z drugiej strony budowano dobre relacje z państwami członkowskimi NATO. Najważniejszym zadaniem było jednak przekonanie amerykańskich polityków zasiadających w tamtejszym Senacie do zagłosowania za rozszerzeniem NATO i włączeniem Polski w skład sojuszu. Osobą, która podjęła się tego zadania i tym samym odegrała jedną z najważniejszych ról na drodze Polski do NATO był Jan Nowak-Jeziorański.

Jan Nowak-Jeziorański w Stanach Zjednoczonych przebywał od lat 70. XX wieku. Dzięki sławie, jaką zdobył już podczas II wojny światowej będąc emisariuszem Polskiego Państwa Podziemnego na Zachód, a także później, jako wieloletni dyrektor Rozgłośni Polskiej Radia Wolna Europa, udało mu się nawiązać kontakty na najwyższych szczeblach administracji amerykańskiej. W Stanach Zjednoczonych był jednym z dyrektorów Kongresu Polonii Amerykańskiej. Pozwoliło mu to wywierać skuteczny nacisk na władze w sprawie przystąpienia Polski do NATO, ponieważ około 10 milionów Amerykanów polskiego pochodzenia miało realny wpływ chociażby na wybór prezydenta USA.

3.

Ministrem spraw zagranicznych, który składał podpis pod aktem przystąpienia Polski do NATO był Bronisław Geremek. Polska została przyjęta do NATO 12 marca 1999 roku.